

კოკის საზოგადოების გლეხობის

დადგენილებანი

ჩვენ, ზუგდიდის მაზრის, კოკის საზოგადოების მიწის მუშებმა, ქვემოთ ამისა ხელის მოაწერლებმა, რიგობით „600“ კაცმა, მოვიყარეთ თავი და იმისდა მიხედვით, თუ რა გვესაჭიროება ჩვენ დღეს, როცა მოგვენიჭე სრული უფლება, მოვიითხოვოთ იმის დაკანონება, რაც დღემდე გვაკლდა და რის ჩვენდამი ზიანიცაა ჩვენთვის ადამიანური ცხოვრების მოსაწყობათ საჭირო მიგვანია, ხანგრძლივი მოთხოვნილებული მოლაპარაკების, აზრთა გაცვლა გამოცვლის შემდეგ, დავადგინეთ: 18 ივნისს 1917 წელსა.

1. ვის უნდა მართროდეს მიწა?

რადგანაც ყოველი სულდგმული, რომელიც მიწაზე მოძრაობს, იკვებება და ცოცხლობს მიწის ნაყოფით, ამიტომ მიწა უნდა იყოს იმისი, ვინც მას უვლის, აკეთებს, ამშვენებს, დღე და ღამ წყლში მოხრილი თავის ოჯლით რწყავს და ასუქებს; ეს არის მიწის მუშა, — ამიტომ მთელი მიწა უნდა იყოს მიწის მოკრინახულის — მიწის მუშისა.

2. მიწის უფასოდ ჩამორთმევაზე.

ჩვენ მიერ არჩეულ წარმომადგენლების საშეღლებით მომავალ სრულიად რუსეთის დამფუძნებელ კრებებზე მოვიითხოვთ ჩამორთვათ მიწები სრულიად უფასოდ ყოველ მეფეს, მის გვარეულობას, ხაზინას, ეკლესია-მონასტრებს, მსხვილ მემამულეებს და საერთო უფლა იმ დაწესებულებათა და პირებს, რომლებსაც მიწა ათანსაირი უსამართლობით და ზრიკებით, დღემდე მითვისებულაქონდათ და გადაეცეს მიწის მუშა ხალხს.

3. მიწის უფლება გაუიფხოს მოსოვრებაზე.

რადგან მიწა ჩვენი დედაა, ჩვენი მარჩენელ-სასარდადებელი (ტყუილათ კი არ ეცხებით დედაიფხო), ამიტომ, როგორც მშობელი და გამზრდელი დედას გაყიდვა მიუტოვებელი ცოდვაა, მიწით ვაჭრობა, მისი ყიდვა-გაყიდვის უფლება უსამართლობათ მიგვანია, საჭიროთ ვაფილი მოისპოს მიწით ვაჭრობა.

4. მუშას რამდენი მიწა უნდა მიეძღოს და რა უნდა დარჩეს დღმანადელ პატრონს?

ყოველ მიწის მუშას, მის ოჯახს მიეცეს იმდენი მიწა, რამდენის დამუშავებას შესძლებენ საყოფარის შრომით. ჭო-მოსტანი, ბალი, სავენახე, თხილნარი, დღენარი და სხვა გვარი სასოფლო სამეურნეო ნაშენი ხელ შეუბღებლათ რჩება იმ მიწის მამუშავე ოჯახს; ანუ თავისუფალ ადამიანს, ვისხელში იპყრებება ნახსენებო დამუშავებულ ოდგილი დღეს; ანუ დიმიუშველ შემდეგშიც ასეთს.

5. ვის უნდა მართროდეს ჩამორთმეული მიწები?

მიწების მეტნაკლებობის გათანსწორებელი ზომის დაწესების შემდეგ ის ზედმეტი მიწები, რომელიც ჩამორთმეული მეფეს, მეფის გვარეულობას, ეკლესია-მონასტრებს, მსხვილ მემამულეებს, სხვა დაწესებულებათა და პირებს, ვისაც ჩამორთმევის კანონი შეეხება; უნდა გადაეცეს მშრომელ ხალხს, მიწის მუშებს; მათ, ვინც მიწაზე მუშაობით ისურვებს ცხოვრებას. ყველა ეს ჩამორთმეული ზედმეტი მიწები მოეპოვოს, ტყეებით და საძოვრებით უნდა იყოს ხალხის საერთო, საზოგადო საკუთრება; მისი უფლება-გაყიდვა უნდა აიკრძალოს, რათა ისევე არ განჩნდნ ერთის მხრით შიდადარი მემამულეები და მეორის მხრით ღარიბ-ღატაკი დაჭირებულნი უმიწა-წყლო მიწის მუშები.

6. მიწაზე გადასახადის მოსაკრება.

დღესვე უარი ეთქვას იმ გადასახადს, რომელიც გაწერილია ჩვენზე, როგორც დროებით ვალდებული გლეხებზე, ხაზინის მიერ 1912 წ. კანონის ძალით. ამ კანონის ძალით ხაზინამ დაამყარებო მემამულეები ფულით და ჩვენ კი, მიწის მუშები, დღემდე და შემდეგშიც ვალდებული ვიყავით გვფული ნაწილ-ნაწილათ გვეძლია ხაზინისთვის. დღეს იქით ეს გადასახადი უნდა მოისპოს და მიწა დარჩეს ჩვენს ხელში.

7. პირდაპირი მემკვიდრეობაზე.

მიწის მემკვიდრეობით გადაცემა უნდა ხდებოდეს პირდაპირ, ესე იგი, მამიდან შვილებზე, კანონიერ შვილით და მემკვიდრეთ ვცნობთ იმასაც, ვინც იქნება უშვილო მიერ ნაშვილეთი.

8. არა პირდაპირი მემკვიდრეობის მოსაკრება.

რადგანაც მიწა ყოველ მიწის მუშას საყოფი ექნება, იმდენი, რამდენის დამუშავებაც მას შეუძლია, ამიტომ, რათა ერთი კაცის ხელში არ მოიყაროს თავი ბევრმა მიწამ და ამ როგად კიდევ არ განჩნდ დიდი მემამულეები და ბატონები, მეორის მხრით კი უმიწა-წყლო ღარიბები, ამიტომ სამართლიანად მიგვანია მოისპოს არა პირდაპირ მემკვიდრეზე მიწის გადაცემის უფლება. უშვილო მიწის მუშის მიწა მისი სიკვდილის შემდეგ რჩება საზოგადოების სასარგებლოდ.

9. სახელმწიფოს დასმარება სამშენობო იარაღებით:

სახელმწიფო უნდა გვეხმარებოდეს ჩვენ, მიწის მუშებს, მეურნეობის გაუმჯობესებაში, სამეურნეო იარაღის შექმნაში და უნდა მოგვეწოდოს აგრეთვე ფულით დახმარება, როცა საჭირო იქნება.

10. როგორც ნიდაბაზე უნდა იღვას სწავლა-ბანათმება?

სწავლა-აღზრდა უნდა გვეკონდეს საყოველთაო, უფასო, ქართულ ენაზე რუსული ენა აუცილო ბლით უნდა ვისწავლოთ, როგორც საგანი. ყოველ სოფელში უნდა განიხნას სამეურნეო და სახელოსნო შკოლები; სადაც ჩვენს შვილებს შესაწავლიან უფასოთ საერთო განათლებასთან ერთად მიწის საუკეთესოთ დამუშავების და სხვადასხვა საჭირო ხელობას, ამ ნიართ გაუმჯობესებული წესებით ჩვენ შეგვიძლია უფრო ნაილები დროსა და შრომის დახარჯვით, სადაც საჭიროთ და შესაძლებლათ დავინახავთ, შევრთებულნი შრომით დავამუშაოთ ის ზედმეტი მიწები, რომელნიც ჩამორთმეულ იქნებიან და გადაეცემა მშრომელ ხალხს საზოგადო საკუთრებათ.

11. სახელმწიფო გადასახადების გათანაბრება

ჩვენ გვინდა, რომ ყოველნიერი გადასახადი, რაც აუცილებლათ საჭირო იქნება ხაზინაში შესატანი, სამართლიანათ იქნეს გასწერილი შემოსავლის ყველობაზე. ნაწილი ამ ფულიას, რომელიც შესდგება ხალხისაგან ართმული გადასახადებისაგან, უნდა გადაეცეს საერთო რუსეთის შთაერობას—საერთო საქმეებისათვის დასახარჯავათ. ხოლო დანარჩენი ფული, ჩვენ მიერ ვადგებულები, უნდა მოხმარებულ იქნას ჩვენი შინაური მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლათ. მაგალითად: სწავლა-განათლებისთვის, გზებისთვის, საავაითყოფების მოსაწყობათ, წამლობისათვის, შინების გაუმჯობესებისათვის; კარგი ჯიშის თესვების და მიწის დასამუშავებელი, გაუმჯობესებული იარაღების შექმნისათვის, შრომელი ადამიანის დასახმარებლათ, როცა ის გაქიდებაში ჩავარდება, ავადყოფობის, ღრმათ მოხუცებულობის ანუ უშეშვერობის გამო და სხვა.

12. რომელ მხარე უნდა იყოს დაწარმლი კანონები?

ჩვენ გვინდა, რომ ყოველი კანონი, რომელიც შეეება გადასახადების სამართლიანად გაწერას, ჩვენი ხალხის შინაური ყოფა-ცხოვრებას, ესე იგი, მგვრლების, გურულების; იმერლების, ქართლ-კახეთის და საქათლო საქართველოს შრომელი ხალხის ქირასა და ღვინის მოწესრიგებას, იწერებოდეს ჩვენ მიერ არჩეულ წარმომადგენელთა კრებულის ხელათ, ჩვენთვის ვსაგებ—ქართულ ენაზე. ასეთი ჩვენი ხალხის წარმომადგენელთა კრებულები, არჩეული საყოველთაო, თანასწორო, პირდაპირი და ფართული ხმის მიცემით, ჩვენ მიგვანია სამართლიან და ხალხის გულის თქმის სწორეთ გამომატველად. კანონმდებელი დაწესებულების მოქმედებას, ადგილის სიახლოვის გამო, ჩვენ ყოველთვინ ადვილათ შევძლებთ ვიდვენათ თვალყური და კანტროლი ვაუკეთათ. ყოველ ჩვენი სამშობლო ქვეყნის დაწესებულებაში საქმის წარმოება უნდა იყოს ქართულ ენაზე; მსაჯულები, ხალხის მიერ არჩეულნი, უნდა იყვნენ ქართულის მცოდნე, რათა შეგან მივიღოთ სამართალი პირდაპირ ჩვენ, უთარჯიმანთ, ჩვენთვის ვსაგებ ენაზე.

13. რუსეთთან ძმობი, მტრობი ანუ შიშობი.

რადგანაც ჩვენ შევადგენთ რუსეთის სახელმწიფოს ნაწილს და რუსეთთან შევიკუდნი ვართ ვავყოთ ყოველი საერთო ქობი და ღვინი, ამიტომ ჩვენ ვგვინდა, რომ რუსეთის ხალხთან ვგვქონდეს მარადის მტრობი ძმობი ანუ შიშობი. ჩვენი ქვეშობი—ერთობა რუსეთთან მაშინ იქნება მტრობი და ძმობი, როცა ჩვენი მშა რუსეთი შინაური ჩვენს საქმეებში მოგვანიტებს უფლებას, უფლებას გამოვცუთ ჩვენი ქვეყნისათვის ადგილობრივი პირობების მიხედვით სასარგებლო კანონები, ხოლო საერთო საქმეებში ჩვენც ერთად ძმობით ამოუდგენით მხარეში და მსთან ვაქნენით ვანუყრელათ. ასეთ საერთო საქმეებათ მიგვანია: საერთო ჯარი, სახმელო გემები, რკინის გზები, ფოსტატელგრაფი, საერთო საბავოები სახელმწიფო, სახლერებს ვარშელო, ფული შემოსეული მტრისთვის საერთო პასუხის ვაცემა, სხვა სახელმწიფოებთან სავაჭრო ხელშეკრულების დადგენა და დამოკიდებულების მოწესრიგება.

14. რუსეთთან მთავრობათი ვადგენა ანუ მტრობა.

ამ ნაირათ რუსეთთან ჩვენი საერთო საქმეების მოსაწესრიგებლათ კანონების გამოცემაში უნდა დებულობდენ მონაწილეობას ჩვენი აქედან არჩეული და პეტროგრადში ვაგვანელი წარმომადგენლები, რომელნიც რუსეთის სხვა ერების შრომელი ხალხის წარმომადგენლებთან ერთად, შეთანხმებით შეიმუშავებენ ისეთ კანონებს, რომელიც, ირედი ვაქვებს და ვეკმაყოფილებს ყველა ზემოთ აღნიშნულ ჩვენს სამართლიან მოთხოვნას და ამით ვანამტკიცებს ჩვენსა და რუსეთ შორის ძმობა-ერთობას.

ამ საზოგადოების ზემოთ მოყვანილი დადგენილების დროს ვადესწარით და საზოგადოების მოთხოვნის თანახმათ ვამოწმებთ ჩვენი ხელის მოწერით კოკის საზოგადოების არჩეული კომიტეტები:

- 1. მიხ. ნარმაია. 2. ნესტორ ქვარია. 3. სტეფ. შედანი. 4. ვახილ ნაყოფია. 5. გულუ ეხვკია.

ზემოხსენებულის საზოგადოების დადგენილებათა სინამდვილეს ვამოწმებთ კოკის საზოგადოების კომისარი პლ. მოჩგოშია.

(კომისარი
ბატელი)